నిశ్శంక వారష్టాయి

శ్రీ ఇసుకపల్లి దక్షిణామూర్తి

పార్వతికి పెళ్లి అంటే ఏమిటో తెలిసి అప్పుడే నాలుగేళ్లు కావస్తున్నాయి. ఈ నాలుగేళ్ల జీవితంలోనూ ఆమె అనుకోని మార్పును తనలో చూడకలిగింది. చిన్ననాటి స్నేహితులలో ఆమెకిప్పుడు ఆడ స్నేహితులే మిగిలిపోయారు. మిగిలినవారంతా పెద్ద చదువులకని పట్టణప్రాంతాలకు తరలిపోయారు. ఒకరూ... యిద్దరూ వాళ్లవృత్తుల్లోకి దిగిపోయి పొట్టకోసం పాటుపడుతున్నారు అవూళ్లోనే. వాళ్లెప్పుడూ తనకు కనబడరు. వాళ్ల పనేమిటో... వారి ఆలోచనయేమిటో వారిదే అంతా. చివరికి మిగిలింది ఒక్క రాము. అతను ఆమెదృక్పథంలోనుంచి తప్పించుకుని పోలేకపోయాడు. వూహించకలిగిన పెద్ద కారణం లేకపోయినా అతనిరూపు ఆమెమదిలో అప్పుడప్పుడు మెదులుతూవుంటుంది. చూచి నాలుగేళ్ళయినా మొన్న వేసవికాలపు సెలవుల్లో యింటికి రాగానే వెంటనే గుర్తుపట్టి పలకరించాడు 'పారూ... కులాసాగావుంటున్నావా' అంటూ. అతనిమాటల్లో కొంత వక్రభావంవున్నట్లు పార్వతి మొదట గ్రహించినా అది తనలోపమేనని సర్దుబాటు చేసుకొని వూరుకొంది.

రాము సెలవలయి పోగానే వూరెళ్లి పోయాడు మిగిలి పోయిన చదువును సంపూర్తి చేసికోవటానికి. పార్వతి చదువుచాలించి చాలా కాలం అయింది కాబట్టి యింటి దగ్గరే వుండిపోయింది. మామూలుగానే రాము వెళ్లేరోజున పోతూపోతూ చెప్పి పోవటానికని వీరియింటికి వచ్చాడు. తనతో ఒక్కమాటయినా మాట్లాడకుండా వాకిట నిలబడి అక్కడినుంచే పార్వతి మామయ్యతో మాట్లాడి వెళ్ళిపోయాడు. తను బయటకు రావటానికి సిగ్గుపడింది కొంచెంగా. రాము పార్వతినిగురించి ప్రత్యేకంగా అడగటానికి సాహసించలేక పోయాడు. రైలుబండి కూతలేస్తూ పోతూవుంటే పార్వతి మనసులో ఏదో తీయనిబాధ కలిగింది. వ్యక్తపరిచే సావకాశమూ సందర్భమూ లేక తనలోతనే ఆ బాధననుభవించింది ... అంతే చేయకలిగింది.

పదిరోజుల వ్యవధి తరువాత వారింటికి వుత్తరం ఒకటి వచ్చింది. చుట్టూరా కొంచెం పసుపు అంటించి వుంది. మధ్య భాగంలో కొంచెం కుంకుమ ... తపాలు మనిషి వుత్తరం ఈయగానే గబగబా చించి చదివేసింది యింట్లోనుంచి వద్దంటూ తల్లికేకలేస్తున్నా. ఉత్తరంలోవున్న విశేషం ఒక్కటే ... గోపాలం అన్నయ్యకు పెళ్లిసంబంధంవచ్చింది ... కాకినాడ... పాలం పుట్రావున్నావాళ్లు ... పిల్లనాలగవ ఫారం చదువు. — ఆపేసింది ... చదివే వయస్సు వాళ్ళమామ్మ లెక్కప్రకారం దాటిపోవటంవలన. ఆ పిల్ల అన్నయ్యకు నచ్చి ... కట్నం మామయ్యకునచ్చి... వంశగౌరవం అమ్మకునచ్చితే ... యింకేమున్నది అన్నయ్య పెళ్ళి అయిపోతుంది. తన తండ్రి మాట నీడగా జ్ఞాపకంవచ్చి కంటతడి పెట్టింది. వుంటే యిటువండి శుభకార్యంలో ఎంతటి ప్రధానపాత్ర వహించవలసినవాడు ... అన్నయ్య వివాహం అయిపోతే ... యింట్లోవున్నది అన్నా చెల్లెలేగదా ... యింట్లోయిక పెళ్ళి కావలసింది తనే మిగులుతుంది ... తనపెళ్ళి ... సిగ్గు తెరలు ముంచుకు రాగానే ఆలోచనను బలవంతంగా తప్పించుకుని కవరుతో వంటింట్లోకి వెళ్ళింది. తల్లి చదివి 'మామయ్యను పిలుచుకురాపారూ' ... అంటూ ఆదేశించింది.

మామయ్యరాగానే చర్చప్రారంభమయి సమాధానం ఒకరూపంలోకి వచ్చింది. మామయ్య మద్రాసు వెళ్ళి గోపాలంతో కలసి కాకినాడ వెళ్లేటట్లు ...

అక్కడ పిల్లనుచూచి నచ్చినట్లయితే తరువాత ... మామూలే ...

గోపాలం అన్నయ్య పెళ్ళిపీటలమీద కూర్చుని వుంటే ... పార్వతి ముందువా అరుగుమీద కూర్చుని అటువైపు చూస్తూ ఆలోచిస్తోంది. ఆమె మనస్సులో మెదిలే ఆలోచనల్లా వక్కటే ... గోపాలం అన్నయ్య పెళ్ళికాగానే ... తన పెళ్ళిమాట తల పెడతారు ... ఎక్కడెక్కడో వున్న మంచి సంబంధాల జాబితా మామయ్య తయారుచేసుకొస్తాడు. అమ్మ వాటిలో కొన్ని ఏరి వాళ్ళందరికి కబురు పంపిస్తుంది - ఫలానారోజునవచ్చి పిల్లనుచూచి పోవలసిందని ... అన్నయ్య పెళ్ళిముందు కాబోయే అత్తగారింటి దగ్గరనుంచి పసుపుకవరు వచ్చింది గదూ... అటువంటిది ... ఒకరోజున సంబంధం చూడటానికి వస్తాడు ఎవరయినా ... ఏమిటి ఒకళ్లు నన్ను చూడట మేమిటి? ... నాకు నచ్చటం నచ్చక పోవటం అంటూ ఏమీలేదా ఏమిటి ... ముందర సంబంధం నచ్చితేనే గదా మరికబురు పంపించేది... మామయ్యకు నచ్చందే వాళ్ళను అసలు పిలవడు గదా ... సరే వచ్చిచూచి పోయి 'వుత్తరం రాస్తామంటారు' అంతేగదా మామూలుగా జరుగుతున్నది ... తానువిన్నది ... మళ్ళీయింకొకళ్లు వస్తారు ... ... ఏమిటీ సంతలో జంతువును చూచినట్లు ... యింతమంది వచ్చి చూడటానికి వీల్లేదని చెపితే ... తను ఎలా చెపుతుంది. అదికాకపోయినా నలుగురిని చూస్తేగదా తనకు ఎవరునచ్చిందీ చెప్పటానికి ... నలుగురూ వచ్చి నన్ను చూస్తున్నారని ఎందుకనుకోవాలి ... నేనే నలుగుర్ని పిలిపించి నా యింటి దగ్గర చూస్తున్నానన్నమాట ...

ఒక్కసారి సన్నాయి మేళం బిగ్గరగా 'సీతమ్మ పెళ్ళికూతురాయెనే' అంటూ పల్లవి అందుకోగానే పార్వతి ఆలోచనలోంచి వులిక్కిపడిలేచి ఈ ప్రపంచంలో పడ్డది. ఎదురుకుండా పెళ్ళివాళ్ళంతా హడావుడిగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. పిల్లలు అందరి వెనకాలగాచేరి విపరీతంగా అల్లరి చేస్తున్నారు. పురోహితులు సన్నాయి మేళాన్ని లెక్కచెయ్యకుండా మంత్రాలు బిగ్గరగా పఠిస్తున్నారు. గోపాలం అన్నయ్య, ...అన్నయ్యభార్య ... కాదు కాదు అన్నయ్య, వదినా పీటలమీద కూర్చుని అగ్నిహోత్రంలోకి మామిడి ఆకులతో ఆవు నెయ్యివదిలి పెట్టుతున్నారు ... అంతా పెళ్ళిహడావుడి...

పెళ్ళి అయిపోయింది. పెళ్ళికోసం వచ్చిన పెద్దలంతా మూటముల్లె సర్దుకుని వెళ్ళిపోయారు ... అన్నయ్య కాలేజీకి వెళ్ళిపోయాడు పెట్టిన సెలవ పూర్తికాగానే. యింటికి మామూలు మందకొడి వాతావరణం మళ్ళివచ్చి పడింది. పొద్దున్నే లేవగానే కసువు వూడ్చుకోవటం, పాలురాగానే కాఫీ కాయటం, ఆకలివెయ్యగానే అన్నంతినటం...పొద్దు కూకగానే పడుకుని నిద్రపోవటం ... రోజూ యిదే కార్యక్రమం నిర్విఘ్నంగా సాగిపోతోంది. మధ్యమధ్య మామయ్య వచ్చి యింటిస్థితిగతులు విచారించి పోతున్నాడు.

ఒకరోజున వాకిట్లోకి గుర్రంబండి వచ్చి ఆగగానే పార్వతి గబగబా వాకిట్లోకి వెళ్ళిచూచింది. బండివాడు ముందుదిగి కాడిపట్టుకుని 'దిగండి బాబూ...' అంటున్నాడు. వెనకాలనుంచి అరవైఏళ్లు ముసలాయన కర్రనాధారంగాచేసుకొని మెల్లిగా తడవడుతూ దిగాడు. తరవాత ఆయన భార్య కాబోలు ... ముఖానయింత కుంకుమ అదీను... దిగింది. పక్కనే పదేళ్ళ ఆడపిల్లగూడావుంది. వీళ్ళంతా దిగటం అయిపోగానే ఒకయువకుడుదిగాడు. ఉన్నిలాగూ ... సిల్కుచొక్కా ... టై ... నీలిఅద్దాల కళ్ళజోడు చేతిలోపట్టుకున్నాడు. కాలిబూటుకి కట్టిన తాళ్లు లాగు బయటకు కనబడుతున్నాయి ... నడుముకు బెల్టుపెట్టుకున్నాడు. అన్నీ పరీక్షగా చూడకలిగింది. ... అతని కళ్ళ దగ్గరకు వచ్చేటప్పటికి అతని చిలిపి చిరునవ్వును చూడలేకపోయింది. గబుక్కున వెనక్కు తిరిగింది. మొన్న కాబోలు వాళ్ళమామయ్య ఏదో పసుపుపెట్టిన వుత్తరం పోస్టులో వెయ్యటం చూచింది. యిందుకోసమేనా ... మరీ ఏమిటి యిదంతాను... తనతో ఒక్కమాటయినా చెప్పకుండా ... అత్తా

త్తుగా తన్ను ఆశ్చర్యపరచాలని కాబోలు—భర్త రాడు ఎంత అందంగా వున్నాడు ... పైబట్టలకు తోడు అతని ముఖవర్చస్సు తేజరిల్లి పోతోందిగదూ ... తను చూడలేక పోతుంది ... తనునచ్చుతుందో ... నచ్చదో-ఎందుకని నచ్చదు ... పైన మాసిన బట్టలు కట్టుకున్నంత మాత్రాన ... అంత చిన్న విషయానికి కోపం తెచ్చుకునేటంత మూర్ఖుడు తనకు అక్కర్లేదు అసలు ... అయినా యింతకీ అతను ఆమాటఅంటే గదా ... నిజంగా పెళ్ళిచేసి కుంటాడాతనను ... ఆలోచనలు హృదినిండా నింపుకుని బరువుగా యింట్లోకి పోయింది. గబగబా ముఖంరుద్దుకుని చీర మార్చుకుని ముఖానికి స్నో రాసి పౌడరద్దుకుని తల్లి దగ్గరకు వెళ్ళింది వంటింట్లోకి. తల్లి బజ్జీలు వండు తోంది. 'అమ్మా పూరీలు వండరాదటే' అంది. అవి పార్వతికి యిష్టం ... తనకియిష్టమయినవి కాబోయే భర్తకు మాత్రం యిష్టంకావాఏమిటి ... అదీ ఆమెవుద్దేశం ... సావడిలో మామయ్యా వాళ్ళ తోమాట్లాడుతూ వుంటాడు. 'ఫలహారం తీసుకురా పారూ!' ... అంటూ కేకవేయగానే వయ్యారంగా నడుస్తూ అక్కడ పెట్టిరావాలి. 'కూర్చోపారూ' అంటాడు మామయ్య ... కాబోయే భర్త ఎదుట ఎట్లాకూర్చునేదీ! ... బలవంతం. చేస్తే తప్పదు కాబోలు ... కూర్చున్నప్పటినుంచి తన లావణ్య సంపదకు మురిసిపోయి తనవంకనే చూస్తూ అతను కూర్చుంటే తను అతని కన్నులతో కన్నులుకలిసి ఎట్లా చూడగలదు! కనుకొలకులు చిరునగవును చిలక రిస్తుంటే ఏమని పోటీపడి క్రీగంట అతని కనులను పలు కరించేది ... ? ... ఛీ ... ఛీ ... ... అబ్బ ... ఇశ్ ... కాలంగడిచిన కొద్దీ ఆమె అణువణువూ వుద్వేగంతో స్పందించి పోతోంది ... గడచిన క్షణా లన్నీ యుగాల్లాగా కనపడుతున్నాయి. చెమటపట్టిన ముఖాన్ని పదేపదే తుడుచుకుంటోంది. తల్లిలో ఈ మాత్రంగూడా ఆతురత లేకపోయేటప్పటికి విభ్ర మంచెందింది పార్వతి. తల్లిదగ్గరకు పోయి అమ్మా... యీ బట్టలు బాగున్నాయికదూ ...అంది. తల్లి లేచినిలబడి కౌగిలిలో చేర్చుకుని 'బాగున్నాయమ్మా' అంటూ కంటతడి పెట్టింది. మాటలోని తొణికిసచూచి తలపైకెత్తింది పార్వతి. కనుకొలకులనుంచి కారు తున్న నీటిబిందువునుచూచి అమ్మా! అంటూ కౌగిలిలోకి యింకా గట్టిగా చేరింది. పార్వతికి తండ్రిమాట జ్ఞాపకం వచ్చింది; తనకి యింకెవరో జ్ఞాపకంవచ్చారు. ఒక్క నిమిషం అలాగే నిలబడిపోయారు తల్లిబిడ్డ లిద్దరూ. తల్లి కళ్ళు తుడుచుకుంటూ పీటమీద కూల బడింది. పార్వతి వుండబట్టలేక పోతోంది. మామయ్య లోపలకు రాడేం ఎంతసేపటికీ ... పెళ్ళివారిమాటలు అంత అస్పష్టంగా వినబడుతున్నాయేం ... తలుపు సందులోనుంచి ఓరగా చూచింది. వీధితలుపు ఓర వాకిలిగా వేసివుంది. సావిట్లో మామయ్యలేదు ... వాళ్ళులేరు.

పార్వతి హృదయం స్తంభించిపోయింది ఒక్క మారుగా. ఇంతకు మునుపు వచ్చిన వాళ్ళింతాఏరీ మామయ్య ఎక్కడి కెళ్ళాడు ... బహుశా కాఫీ హోటలుకు తీసుకెళ్ళాడేమో ... ఛీ ఛీ ... యింట్లో ఫలహారం తయారుచేస్తుంటే బజారు కెందుకు తీసుకు పోతాడు ... ఆలోచనలకు అంతరాయం కలిగిస్తూ ఫక్కున నవ్వులు వినబడ్డాయి పక్కభాగంలోనుంచి. చూస్తుండగానే పక్కయింటి అమ్మాయి సుజాత ఫిడేలు వాయిస్తూ పాడటం వినిపించింది ... అమ్మా అంటూ నిలువునా కూలబడిపోయింది ఆలోచనా రహితంగా ...

కాలం గడిచిపోతున్నకొద్దీ ఆమెలో బాధ ఎక్కు వవుతోంది. అప్పుడే పక్కనున్న సుజాతకు పెళ్లి ఖాయమయింది. తన పెళ్లి సంగతి ఎవరూ పట్టించు కోరేం. మామయ్య ఆ మాటే ఎత్తడు. తల్లికి అటు వంటితలపే కగలటంలేదు. ఆ రోజు రాత్రి తల్లి దగ్గరకుపోయి కూర్చుంది. వీధిలో పెళ్లిబాజాలు మోగుతున్నాయి. పూలపల్లకీ దాని వెనకగా పోవటం స్పష్టంగా చూడగలిగింది పార్వతి. అమా యకంగా తల్లివైపు ముఖం తిప్పింది. తల్లి పెదముఖం పెట్టింది పార్వతి ముఖంలోకి సూటిగా చూడలేక. 'అమ్మా సుజాత పెళ్లి ఖాయమయిందటగా. ...

మొన్న వాళ్లు రాలేదమ్మా ... చాలా మంచివా ...'

తల్లి కొంగు కళ్లకద్దుకుంటుంది. పార్వతి మళ్లీ మాట్లాడలేదు; తండ్రిని తలచుకుంటూ గదిలోకి వెళ్లిపోయింది.

తనకు నిద్ర పటుతూ పటుతూ వుండగా మామయ్య వంటింట్లోకి పోవటం చూచింది. తల్లీ, మామయ్యా ఏమిటో రహస్యంగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. బహుశా పొలం వ్యవహారాల విషయమే. చిన్నప్పుడు ఏమీ లేని తన కుటుంబానికి ఒక్కసారిగా తన ఆరవఏట యాభై ఏకరాల పొలం వచ్చిందట. ఎందుకు వచ్చిందో ఏమిటో! గొడవ. అప్పటినుంచీ ఆ గొడవే-దాన్ని గురించి సంభాషణలే. ఆ సందర్భమైనదే యిదీ అనుకుని వూరుకున్నా సంభాషణలు అస్పష్టంగా మధ్య మధ్య వినబడుతున్నాయి.

మామయ్య 'పారూ' అంటూ కేక వేసేటప్పటికి వులిక్కిపడినా నిద్రపోతున్నట్లు ఏమీ సమాధానం చెప్పలేదు. సంభాషణ మొదట మామయ్యే అందుకున్నాడు పార్వతి నిద్రపోతున్నదని ఖాయం చేసుకుని.

'పారు నిద్ర పోయినట్టుందే...'

'అవును గాని ... ఎంత కాలమని వున్న విషయాన్ని దాయగలం చెప్పు ... అమ్మా! వాళ్ళకి పెళ్ళయింది వీళ్ళకి పెళ్ళయింది అని మధ్య మధ్య వచ్చి అంటూ వుంటూంది ... నాకేమో ...'

'సరే నీతో ఎప్పుడూ యింతే ... ఆలోచన కొంచెం దూరంగా వుండాలి ... సరే సంబంధం తీసుకువచ్చి పెళ్లి చేస్తాం ... ఈ యాభై ఏకరాలకూ నీళ్లు వదులుకోవలసిందే కదా ... నేను చెప్పేవనుకోవటం తప్ప ... ఈ మాత్రపు యోచన నీకు లేకపోతే ఎలాగా ... ఊ ...'

'డబ్బో ... డబ్బో అని ... యిది కాని ... యివ్వాళ కాకపోతే రేపయినా పెళ్లి చెయ్యక మానేస్తానంటావా ...'

'అది సరే నే ... జరిగినంత కాలం జరగనీ చూద్దాం.'

'ఏమిటీ చూసేది ... సరిగ్గా కళ్లుగూడ తెరవలేదు ఆ నాటికి ... పసిదాని గొంతుకోసి ...'

మాట తడబాటు పార్వతి వినకలిగింది. నిగ్రహించుకోలేక 'అమ్మా' అంటూ పెద్ద పెట్టున గావుకేక పెట్టింది.

'ఏమిటో కలవరిస్తుంది కాబోలు ...' అంటూ విసుక్కుంటూ మామయ్య గదిలోకి రాగానే కళ్లు మూసుకుని నిద్రపోతున్నట్లు పడుకుంది. చేతిమీద తట్టిపిలిచినా పలకలేదు.

ఆమె గుండె చెదిరిపోతున్నది. తల్లీ మామయ్య గది బయటకు పోగానే లేచి కూర్చుని కన్నీరు మున్నీరుగా ఏడ్చింది. ఆ రాత్రంతా ఒకటే ఆలోచన ... నిద్రపట్టే సావకాశం అసలే లేదు. డబ్బుకోసం ఆశించి తనకు అన్యాయం చేస్తున్నారన్న మాట ... తనకింక పెళ్ళి చెయ్యరు ... పెళ్ళి చెయ్యరూ! నోట్లో గుడ్డ పెట్టుకుని ఆ రాత్రంతా వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది మాట బయటకు రానీయకుండా.

తెల్లవారేసరికి పార్వతి లేచిపోయిందన్న వార్త వూరంతా గప్పుమని పాకిపోయింది. వారి యింటికి ఎదురుగా పోతూ చావటానికి సిద్ధంగావున్న ఒక ముసలావిడ ముక్కుమీద వేలేసుకుని 'ఇదేం పోయే కాలమో ... నిశ్శంక వారింట్లో యింత అన్యాయం ఎరగనమ్మా' అంది.